

nemá prostorových mezí, je universální, ale jsouc zároveň rámcové, nevylučuje vytvoření speciální právní organizace užší. Příklady takových pak autor uvádí a rozebírá.

Prof. dr. *Karel Kizlink*: Ochrana menšin v akciové společnosti. Systematicky je tato ochrana dvojího druhu. Předpisy do prvního spadající mají odstraniti tvrdost důsledné zásady majoritní, druhá skupina, časově značně pozdější, má umožniti menšině prosaditi svou vůli i proti majoritě akcionářů. Práva minoritní nejsou však vyloučením, nýbrž »prohloubením a zdokonalením« vládnoucí zásady většinové v akciovém právu.

Doc. dr. *Adolf Procházka*: Žalobní důvod a změna žaloby (glosa k §u 235 c. ř. s.). Ze zásady, že změna žaloby je nepřípustná, dopouští sám civilní soudní řád několik výjimek, a to především svým §em 235. Všechny tyto případy převádí P. na společný základ svým závěrem, že přípustná je změna žaloby, pokud se nedotýká podstaty žalobního důvodu, ať formálního nebo materiálního (ve smyslu vyloženém v jeho spise »Žalobní důvod«).

Doc. dr. *Boh. Kučera*: Soudní proces v systému práva mezinárodního. Mezinárodní právo není ve svém celku navázáno na žádnou nadstátní organizaci. Pro tuto svou autonomní povahu lze budovati mezinárodní soudnictví jen na svobodné smlouvě mezi státy, ať se pak v praxi děje diplomatickou nebo soudní arbitráží. V přehledu příslušných konvencí, jež autor uvádí, jsou též některé zajímavé, nejčastěji heslovité rudimenty hmotného práva.

Docent dr. *Zd. Neubauer*: Rovnost před zákonem. Jde o příspěvek k řešení známého problému právní relevance katalogu občanských svobod vůbec a zásady rovnosti pak zvláště. Mezi oběma póly, z nichž jeden vidí v těchto zásadách právně bezvýznamný »monolog zákonodárců«, druhý pak závaznou normu, je řada názorů kompromisních. Spor není tedy zdaleka jednotně rozřešen. Okolnost, že si N. kladně zodpověděl otázku, je-li ústavní zásada rovnosti normou, staví jej před obtížný úkol určení, zda a pokud je aplikovatelná. Aplikace této normy není logickou subsumpcí, nýbrž činností hodnotící. Jen to, že ve svém myšlení nerozeznáváme přesně, kde končí logika a začíná hodnocení, dává kontrolnímu orgánu možnost, aby reprobval normu nižšího orgánu proto, že se nesrovnává se zásadou rovnosti, ačkoli logicky je aplikace bezvadná. V závěru odmítá autor názor (Sanderův), že »rovností« je rozuměti jen negaci výsad rodu (šlechtictví) a setrvává správně na širokém jeho obsahu, k němuž nahoře došel.

J. O. Kepert.

DR. IN. ARNOŠT BLÁHA: *Dnešní krise rodinného života*. Nákladem vlastním v Brně, Neumannova ul., 32, 1933, 8^o, stran 118, cena Kč 18.—. — Kniha, kterou autor věnoval svým dětem, působí velmi sugestivně. Upozorňuje na úskalí, na nichž ztroskotává v dnešní zlé době rodinný život.

Uspořádána určitým systémem, objasňuje tato vědecká analýsa manželství příčiny rozkladu života rodinného. Spisovatel hledá původ této krise a neuspokojivého života rodinného v nezodpovědnosti, s jakou se vstupuje do manželství, v chybném životě po stránce sociální, hospodářské, sexuální, v emancipaci ženské a mužské tradičnosti, v otázkách náboženských a národnostních. Zdůrazňuje nutnost a potřebu velké a prozíravé přizpůsobivosti. K vytvoření správné rodiny je zapotřebí zdravých typů, jež nejsou hysterické, bigotní a tyranické, jež nepřicházejí do manželství bez plánů a příprav. Autor považuje za neméně důležité vedle problému mravního a kultury citu, problém psychologický. Mnoho zla způsobila velká nevědomost, indolence a pokrytectví, život bez citové a fyzické čistoty a konečně krutá nesvědomitost těch, kteří s poruchami fyzickými nebo duševními vstupují do manželství.

V. S.

ANTONÍN HARTMANN: *Obecný knihovní zákon ze dne 25. července 1871, č. 95 ř. z. a jiné předpisy knihovního práva a katastrální zákon*. Druhé, doplněné vydání. XXX. sv. vydání Kompas. Str. 1172. — Značný úspěch, s nímž se setkal první vydání z r. 1929, o němž bylo referováno

v X. ročníku tohoto časopisu a úplné rozebrání prvního vydání a konečně nově vydané právní předpisy této materie se týkající přiměly autora k novému vydání.

Z nových předpisů jsou zde komentovány zákon č. 132/1930 o železničních knihách a zástavních právech nabytých na drahách, vládní nařízení č. 36/1931 o zařízeních, zakládání a vedení železničních knih, vládní nařízení č. 64/1930, jímž se částečně provádějí hlavy II., III., IV. katastrálního zákona.

Obrovské toto dílo, s nevšední důkladností a svědomitostí zpracované, komentuje vždy s celým aparátem judikátním, výnosovým atd. knihovní zákon, návod ku jeho provedení, upravovací řízení, předpisy o zakládání nových pozemkových knih a o jejich vnitřních zařízeních, předpisy o dělení a odepsání pozemků, předpisy o železničních knihách, o knihách horních, zákon č. 82/1883 ř. z., zákony o agrárních operacích a pozemkové reformě, předpisy o soustavě elektrisaci, předpisy k ochraně majitelů zástavních listů, obsahuje příslušné předpisy z práva poplatkového, komentuje zákon katastrální a příslušné vládní nařízení.

Práce tato, jak sebráním ohromného materiálu, tak jeho zpracováním představuje se jako klasické dílo svého druhu a může směle a v mnohém ohledu zajisté vítězně závoditi s nejpřednějšími pracemi zahraničními. Zejména výběr judikatury jak bývalého Nejvyššího soudu rakouského, tak našeho nejvyššího soudu svědčí o autorově dokonalé znalosti praxe nejvyšších soudních tribunálů. Oproti prvému vydání výnosový a judikátní materiál je ještě podstatně zvětšen. Pro právní praxi je toto dílo pomůckou nepostradatelnou.

Dr. Vladimír Kubeš (Brno).

SBORNÍK ARCHIVU MINISTERSTVA VNITRA rep. Čs. Svazek VI. — Praha, 1933, str. 360, 3 příl. 8^o. — Nový svazek sborníku archivu ministerstva vnitra přináší celkem tři příspěvky, vesměs důležité pro československé právní dějiny. Příspěvek Dr. Josefa Bergla »Judaica v archivu ministerstva vnitra v Praze« (str. 1—64) a Dr. Václava Pešáka »Studie k dějinám královské komory« (str. 67—178) jsou důležité pro právní prameny: Berglův podává nejen velmi instruktivní výčet pramenů k dějinám židů ve zmíněném archivu, nýbrž i přehled nejdůležitějších momentů z dějin židů u nás. Studie Pešáková pak je vlastně přípravná studie pramenná k pokračování jeho dějin král. české komory. Zabývá se v ní monograficky archivem čes. komory, snaží se jej co nejpodrobněji rekonstruovati, vysvětliti vznik i jeho osudy. Tato pečlivá práce Pešáková je tím sympatičtější referentu, že kdysi na tomto místě (XIII. 111, 217) v referátu i. pak v replice poukázal na nutnost podrobné práce pramenné. Pešák se ujal této práce nyní pilně a důsledně (srov. již dřívější o čes. dvorské kanceláři jeho článek ve Sborníku II.) a protože nadto slibuje postupně řešiti jednotlivé sporné otázky české komory předem, můžeme se plným právem nejen těšiti na pokračování jeho soustavných dějin čes. komory, nýbrž i na všechny přípravné studie. Třetí příspěvek tohoto svazku Sborníku Dr. Františka Roubíka »Příspěvky k československé historické geografii« (str. 181—352) jsou vlastně tři samostatné studie. V první Roubík podává historii hraničních sporů moravsko-uherských v 16.—18. stol. Úvodem podal i přehled ustalování hranice moravsko-uherské a tedy vlastně nyní i moravsko-slovenské, čímž Roubíkova práce nabývá významu velmi praktického. Sluší na vysvětlenou upozorniti, že jednak hranice mezi jednotlivými zeměmi byly velmi často sporné (srov. na př. typický případ hranice českomoravské) a jednak že ještě v letech šedesátých minulého století vznikl na hranici moravsko-slovenské spor, k němuž dobré zdání podával tehdy Boček. Ve druhé kapitole pojednal Roubík o mapě zemských stezek a celních stanic v Čechách Jana Sticha z r. 1676, kterou i v reprodukci a schematickým znázorněním celních úřadů připojil v příloze. Jeho příspěvek má tedy význam pro hospodářské a finanční dějiny české. Konečně ve třetí kapitole podal nám velmi cenný a pro každého badatele důležitý přehled obsahu sbírky map a plánů, které jsou uloženy v archivu min. vnitra. — Ze tedy obsah tohoto svazku Sborníku, třebaš vlastně se nijak jednotlivé